

Lintulahkojen ja -heimojen suomenkielinen nimistö

LASSE ISO-IIVARI, RAUNO TENOVUO & PAAVO VOIPIO

ISO-IIVARI, L., R. TENOVUO & P. VOIPIO 1978: *The Finnish nomenclature for bird orders and families*. — *Ornis Fennica* 55:77—79.

The article gives Finnish names for all the bird orders and families. The system followed is that of Wetmore (1960).

Lasse Iso-Iivari, Rauno Tenovuo, Paavo Voipio, Department of Zoology, University of Turku, SF 20500 Turku 50, Finland.

Monet ovat varmaan huomanneet lintujen suomenkielisen (ja tieteellisen) nimistön vaihtelevan suuresti eri läheteoksissa. Näin on asianlaita erityisesti lajinimissä, mutta myös suuremmissä kokonaisuuksissa kuten heimoja lahkonomissa. Lisäksi monelta heimolta puuttuu suomalainen nimi kokonaan. Tämä luettelo on laadittu tilanteen alustavaksi korjaamiseksi. Toivomme sen lisäävän innostusta nimien keksimiseksi aina lajitasolle asti, mikä kestää vielä vuosikautia.

Kirjoittajista Lasse Iso-Iivari lähetti useimmista käsi- ja eläinkirjoitamme kerätyn nimiluettelon Rariteettikomitean käsiteltäväksi. Torsten Stjernberg ja Olavi Hildén tekivät runsaasti sitä koskevia huomautuksia. Rariteettikomitea pyysi sitten kirjoittajia perehtymään tarkoin nimistöön ja tekemään siitä mahdollisimman yksiselitteisen luettelon Suomen Lintutieteelliselle Yhdistykselle esitettäväksi. SLY:n saamaan nimistöön jäi vielä monia tulkinnanvaraisia kohtia ja vaihtoehtoja, joten Rariteettikomitea sai asian vielä kerran käsiteltäväkseen. Komitean päätös sekä Kalevi Malmströmin ja Olavi Hildénin ehdotukset käsiteltiin tätä lopullista luetteloa laadittaessa.

Koska lintujen systematiikka on jatkuvasti kehityksen alaisena, tulee ryhmienkin välisiin sukulaisuussuhteisiin väistämättä muutoksia, erityisesti varpuslintujen osalta. Käytännön syistä oli kuitenkin valittava jokin järjestelmä, jota noudattaa nimistöä suomennettaessa. Tällainen yleisesti käytetty systeemi on Wetmoren 1960 julkaisema "A classification for the birds of the world", johon monet viimeaikaisetkin järjestelmät pääosin pohjautuvat.

Luetteloa laadittaessa käytettiin seuraavia periaatteita:

- lahkosten päätteenä on -linnut
- luettelonimistä (esim. lokit ja tiirat) on kokonaan luovuttu
- synonyymeja ei ole myöskään käytetty
- systemaattisesti harhaanjohtavia nimiä on pyritty välttämään
- joidenkin ryhmien yleismaailmalliset nimet on säilytetty, vaikka suomalainen nimi puolustaisi kirjoituksemme otsikonkin mukaan paikkaansa
- uusia nimiä annettaessa on jokainen tapaus käsitelty erikseen ottaen huomioon kunkin ryhmän biologia ja vieraskielinen nimistö.

NEORNITHES NYKYLINNUT

SPHENISCIFORMES	PINGVIINILINNUT	GALLIFORMES	KANALINNUT
Spheniscidae	Pingviinit	Megapodiidae	Isojalkakanat
STRUTHIONI- FORMES	STRUTSILINNUT	Cracidae	Hokkokuksat
Struthionidae	Strutsit	Tetraonidae	Metsäkanat
RHEIFORMES	NANDULINNUT	Phasianidae	Peltokanat
Rheidae	Nandut	Numididae	Helmikanat
CASUARIIFORMES	KASUAARILINNUT	Meleagrididae	Kalkkunat
Casuariidae	Kasuaarit	Opisthocomidae	Töyhtökanat
Dromaiidae	Emut	GRUIFORMES	KURKILINNUT
APTERYGIFORMES	KIIVILINNUT	Mesitornithidae	Kyyhkykurjet
Apterygidae	Kiivit	Turnicidae	Lyhytjalkajuoksijat
TINAMIFORMES	TINAMILINNUT	Pedionomidae	Arojuoksijat
Tinamidae	Tinamit	Gruidae	Kurjet
GAVIIFORMES	KUIKKALINNUT	Aramidae	Kotilokurjet
Gaviidae	Kuikat	Psophiidae	Trumpettikurjet
PODICIPEDI- FORMES	UIKKULINNUT	Rallidae	Rantakanat
Podicipedidae	Uikut	Heliornithidae	Uimarikanat
PROCELLARII- FORMES	ULAPPALINNUT	Rhynochetidae	Kagut
Diomedeidae	Albatrossit	Eurypygidae	Aurinkokurjet
Procellariidae	Myrskylinnut	Cariamidae	Käärmekurjet
Hydrobatidae	Myrskypääskyt	Otididae	Trapit
Pelecanoididae	Myrskysukeltajat	CHARADRII- FORMES	RANTALINNUT
PELECANIFORMES	PELIKAANILINNUT	Jacnidae	Jassanat
Phaethontidae	Tropiikkilinnut	Rostratulidae	Kultakurpat
Pelecanidae	Pelikaanit	Haematopodidae	Meriharakat
Sulidae	Suulat	Charadriidae	Kurmitsat
Phalacrocoracidae	Merimetsot	Scolopacidae	Kurpat
Anhingidae	Käärmekaulat	Recurvirostridae	Avosetit
Fregatidae	Fregattilinnut	Phalaropodidae	Vesipääskyt
CICONIIFORMES	HAIKARALINNUT	Dromadidae	Rapukurmitsat
Ardeidae	Haikarat	Burhinidae	Paksujalat
Cochleariidae	Ruuhinokat	Glareolidae	Kahlaajapääskyt
Balaenicipitidae	Kenkäokat	Thinocoridae	Yläköjuoksijat
Scopidae	Varjohaikarat	Chionidae	Tuppinokat
Ciconiidae	Kattohaikarat	Stercorariidae	Kihut
Threskiornithidae	Iibikset	Laridae	Lokit
Phoenicopteridae	Flamingot	Rynchopidae	Saksinokat
ANSERIFORMES	SORSALINNUT	Alcidae	Ruokit
Anhimidae	Aselinnut	COLUMBIFORMES	KYYHKYLINNUT
Anatidae	Sorsat	Pteroclididae	Hietakanat
FALCONIFORMES	PETOLINNUT	Columbidae	Kyyhkyt
Cathartidae	Kondorit	PSITTACIFORMES	PAPUKAIJALINNUT
Sagittariidae	Sihteerit	Psittacidae	Papukaijat
Accipitridae	Haukat	CUCULIFORMES	KÄKILINNUT
Pandionidae	Kalasaäsket	Musophagidae	Turakot
Falconidae	Jalohaukat	Cuculidae	Käet
		STRIGIFORMES	PÖLLÖLINNUT
		Tytonidae	Tornipöllöt
		Strigidae	Pöllöt

CAPRIMULGI- FORMES	KEHRÄÄJÄLINNUT	Alaudidae	Kiurut
Steatornithidae	Rasvalinnut	Hirundinidae	Pääskyt
Podargidae	Pöllökehrääjät	Dicruridae	Drongot
Nyctibiidae	Amerikankehrääjät	Oriolidae	Kuhankeittäjät
Aegothelidae	Australiankehrääjät	Corvidae	Varikset
Caprimulgidae	Kehrääjät	Cracticidae	Huiluvarikset
APODIFORMES	KIRSKULINNUT	Grallinidae	Australianharakat
Apodidae	Tervapääskyt	Ptilonorhynchidae	Lehtimajalinnut
Hemiprocnidae	Puutervapääskyt	Paradisaeidae	Paratiisilinnut
Trochilidae	Kolibrit	Paridae	Tiaiset
COLIFORMES	HIIRILINNUT	Sittidae	Nakkelit
Coliidae	Hiirilinnut	Hyposittidae	Madagaskarinnakkelit
TROGONIFORMES	TROGONILINNUT	Certhiidae	Puukiipijät
Trogonidae	Trogonit	Paradoxornithidae	Papukaijatimalit
CORACIIFORMES	SÄIHKYLINNUT	Chamaeidae	Amerikantimalit
Alcedinidae	Kuningaskalastajat	Timaliidae	Timalit
Todidae	Todit	Campephagidae	Koukkunokat
Momotidae	Motmotit	Pycnonotidae	Bulbulit
Meropidae	Mehiläissyöjät	Chloropseidae	Lehtilinnut
Coraciidae	Sininärhet	Cinclidae	Koskikarat
Brachypteraciidae	Maasininärhet	Troglodytidae	Peukaloiset
Leptosomatidae	Kurolit	Mimidae	Matkijalinnut
Upupidae	Harjalinnut	Turdidae	Rastaat
Phoeniculidae	Säihkykiipijät	Zeledoniidae	Peukaloistrastaat
Bucerotidae	Sarvinokat	Sylviidae	Kertut
PICIFORMES	TIKKALINNUT	Regulidae	Hippiäiset
Galbulidae	Jakamarit	Muscicapidae	Siepot
Bucconidae	Laiskurilinnut	Prunellidae	Rautiaiset
Capitonidae	Partalinnut	Motacillidae	Västäräkit
Indicatoridae	Hunajatikat	Bombycillidae	Tilhet
Ramphastidae	Tukaanit	Ptiligonatidae	Silkkiilhet
Picidae	Tikat	Dulidae	Palmutilhet
PASSERIFORMES	VARPUSLINNUT	Artamidae	Puuterilinnut
Eurylaimidae	Latuskanokat	Vangidae	Vangat
Dendrocolaptidae	Puunhakkaajat	Laniidae	Lepinkäiset
Furnariidae	Uunintekijät	Prionopidae	Harjalepinkäiset
Formicariidae	Muurahaislinnut	Cyclarhidae	Pippurivireot
Conopophagidae	Muurahaiskirviset	Vireolaniidae	Lepinkäisvireot
Rhinocryptidae	Tapakulot	Callaeidae	Helttakottaraiset
Cotingidae	Kotingat	Sturnidae	Kottaraiset
Pipridae	Manakinit	Meliphagidae	Mesilinnut
Tyrannidae	Tyrannit	Nectariniidae	Medenimijät
Oxyruncidae	Terävänokat	Dicaeidae	Kukkaislinnut
Phytomidae	Ruohonniittäjät	Zosteropidae	Silmäläsilinnut
Pittidae	Pitat	Vireonidae	Vireot
Acanthisittidae	Pensaspeukaloiset	Coerebidae	Sokerilinnut
Philepittidae	Asitit	Drepanididae	Vaatelinnut
Menuridae	Lyyralinnut	Parulidae	Amerikankertut
Atrichornithidae	Tiheikkölinnut	Ploceidae	Kutojat
		Icteridae	Trupiaalit
		Tersinidae	Pääskytangarat
		Thraupidae	Tangarat
		Catamblyrhynchidae	Kruunupeipot
		Fringillidae	Peipot